

EU će u bliskoj budućnosti otvoriti Instrumente pretpristupne pomoći iz druge faze za energetske projekte, potvrđeno je Nezavisnim u Delegaciji EU. Ova sredstva ranije nisu bila dostupna jer BiH donedavno nije usvojila Okvirnu energetska strategiju, čiji je fokus energetska tranzicija ka obnovljivim izvorima energije.

„EU planira da pokrene projekat ‘EU4Energy’ u bliskoj saradnji sa vlastima u BiH, a u okviru kojeg će značajna pomoć EU biti pružena u vidu podrške poboljšanju standarda u energetskom sektoru. Više informacija o tome će biti pravovremeno dostupno“, rečeno je u Delegaciji.

U intervjuu Nezavisnim i Evropska banka za obnovu i razvoj, jedan od najznačajnijih finansijera projekata u BiH, naznačila je da će ta institucija u skladu s evropskim planovima prestati da finansira prljave energente i fokusirati se isključivo na obnovljive izvore.

U Sekretarijatu Energetske zajednice takođe ističu da će ova odluka znatno uticati na buduće projekte koje će vlasti BiH moći da sprovedu u sektoru energetike.

„Međunarodne finansijske institucije su počele aktivnu diskusiju da svoje pozajmice i garanciju uslove u skladu s tim koliko zemlja čini da smanji svoje emisije karbona. Mi smo optimistični da će vlasti na zapadnom Balkanu izabrati mere koje će dugoročno doprineti dobrobiti građana“, rečeno je Nezavisnim u toj instituciji.

U Delegaciji EU kažu da EU ima jednu od najambicioznijih energetska i klimatska politika na svetu i da je spremna da pomogne regionu zapadnog Balkana u ovoj tranziciji.

„EU već dugo blisko saraduje sa Energetskom zajednicom, međunarodnim finansijskim institucijama i drugima na doprinosu čistoj energetskoj tranziciji regiona. Na primer, samo u protekloj deceniji EU je osigurala više od 185 miliona evra bespovratnih sredstava za podršku energetskoj efikasnosti i obnovljivim izvorima energije, što je u konačnici privuklo preko 850 miliona evra kroz ulaganja u zapadni Balkan“, naglasili su oni.

Dodali su da postoji nekoliko mehanizama finansiranja koji su dostupni BiH i regionu, među kojima su Green for Growth fond i Regionalni program energetska efikasnosti.

„Pored toga, Investicioni okvir za zapadni Balkan (WBIF), kojem je jedan od strateških prioriteta čista energija, pruža tehničku pomoć, podršku u pripremi tehničke dokumentacije za projekte, kao i sufinansiranje njihovog sprovođenja kroz komponentu bespovratnih sredstava EU“, naglasili su.

U Energetskoj strategiji RS takođe postoje planovi ka tranziciji energetike ka obnovljivim izvorima energije.

„Buduća snažnija orijentacija prema čistijoj energiji, koja je danas bazirana dominantno na hidroenergetskim potencijalima, zahteva dobro upravljanje prirodnim potencijalima, što podrazumeva identifikaciju i mapiranje prirodnih resursa i kapaciteta u svim segmentima

obnovljivih izvora energije, procenu mogućnosti iskorišćenja imajući u vidu održivost i uticaj na životnu sredinu, ali i dugoročne ciljeve dekarbonizacije i održivog sistema”, naglašeno je u strategiji.

Dodali su da je RS preuzela obavezu da do 2028. godine smanji emisiju SO₂ za 94%, NO_x za 57% i čvrstih čestica za 94% u odnosu na 2014. godinu za velika postrojenja za sagorevanje. Naglašeno je da će termoelektrane i dalje biti deo energetskeg sektora u RS, ali da je težnja da se povećaju obnovljivi izvori.

Izvor: capital.ba